

regény részt. Gyülekezés a szemé-
nyben lesz. Mindenki hozzon magá-
val karinget.

A temetés idejéig minden tem-
plomban naponkénti háromszori fél-
órás harangozással emlékeztessék a
bivetel az egyházmegye nagy gyász-
ra és minden plébánia- és szerzetes-
templomban valamely legközelebbi na-
pon a szeretett elhunyt lelke üdvéért
ünnepléses gyászszentmisét tartsanak.
Ezenkívül az egyházmegye minden vil-
ági papja és szerzetes plébániájának
vezetője három szentmisét mutasson
be az elhunyt szeretett Főpásztorért.

Kelt Szegeden, 1943. augusztus 31.

Raskó Sándor sk.,
apostoli kormányzó.

A Kormányzó és a miniszterelnök részvétélirata

Budapest, augusztus 31. Magyaror-
szág Kormányzója a következő rész-
vétélirátot intézte Raskó Sándor

prelátuskanonok, nagyprepost, apos-
toli kormányzóhoz:

Összinté megilletődéssel értesültem
Glattfelder Gyula öngyéménosságának
elhunytról. A megboldogult, mint a
keresztény szellem és a nemzeti gon-
dolat lelkes képviselője nagy tudását,
hitbuzgóját és fáradhatatlan energiáját s
egész áldozatos életét önzetlen oda-
adással állította nemcsak hivatásának
szolgálatába és hervadhatatlan érde-
meket szerzett, különösen az ifjúság
hitéletének és szociális felemelésének
fejlesztése körül. Elköltözésével egy-
házát és a magyar közéletet ért súlyos
vesztés felelt bensőséges részvétem-
nek adok kifejezést. **Horthy.**

Megilletődött hangú részvétélirát-
ot intézett a m. kir. kormány nevé-
ben Raskó Sándor nagypreposthoz
Kállay Miklós miniszterelnök is,
aki kiemelte a táviratban, hogy az el-
hunyt munkás és érdemekben gazdag
életében kiváló képességeit minden-
kor önzetlen odaadással és fáradha-
talan munkakészséggel állította ha-
zájának és egyházának szolgálatába.

Epizódok az érsek életéből

Szeged egykori polgármesterének,
Lázár Györgynek, sok színes álma
volt, valamennyivel az ő szerelme-
től várt, hogy minél tökéletesebb
tette. Egybefüggött ez
mind az egyetemért való küzdelem-
mel, volt köztük megvalósítható is,
csak felső jóakarati járuljon hozzá. De
volt olyan is, amit kemény diónak ne-
veznek. (Igaz ugyan, hogy a legmaka-
csabb diót is fel lehet venni, de
könnyen agyonsújtják vele a belét is.)

A legtávolabbi, a legmerészebb
Lázár-álom, amit úgy hőmpolygott
magában, akárcsak szájában a szí-
varja füstjét, a szegedi püspök-
ség volt.

Végül a történelem folyamán volt
már Szeged püspöki székhely s ha
meg tudják Rómába lértetni a város
hivatását, jelentőségét, a belőle kis-
gázó erőt, — semmi sem lehetetlen.

Akciója, legalább is nyíltan, nem
volt ennek a kérdésnek, (hiszen ál-
landóan acsarkodott ellenünk a félor-
szág, hogy mikor szűnik már meg
Szeged „telhetetlensége”, inkább úgy
fonódott bele a tervezgetésekbe, a
nagy elképzelésekbe, mint megfogam-
zásra szánt gondolat, ha arról esett
szó, hogy mi tenné Szegedet teljessé.
Tessék azt Szegedmegye... várme-
gyeközpont (ami szintén volt valami-
kor)...

— Aztán a püspökség — mondta ki
hamar a szót Lázár s tovább hallga-
tott, mert a csend óráiban szárnyalt
legmagasabban a fantáziája.

Ma már elárulhatom, hogy külön
jelöltje is volt erre a méltóságra
Várady Árpád személyében, aki ak-
kor még csak címzetes püspök volt és
osztálytanácsosi rangban a vallás-
ügyek referense a kultuszministe-
riumban.

Sem az egyetemet, sem a püspöksé-
get nem érte meg Lázár, az egész or-
szágnak fel kellett fordulnia, hogy
beteljesedjék városszépítő két legvé-
resebb terve. Vajon mit álmodhat
róluk a Dugonics-temetőben?

Mikor a román türelmetlenség ki-
döztötte Temesvárról Glattfelder Gy-
ulát, csakis Szeged lehetett az új
otthona. Most nem tartozik ide annak
a részletezése, hogy mi történt oda-
lenn szűz, nagy vonalakban a lé-
nyeg csak annyi, hogy Pacha Agos-
ton „csak” temesvári püspök lett.
Szent Gellért utódjával Szegedet ér-
te a megtiszteltetés, városunk a csa-
nádi püspökség székhelye.

Egész fiatalon érte Glattfelder Gy-
ulát ez a kivételes méltóság, negyvene-
dik évén alul lett atyja érdemekben
megőszült atyáknak, ami — akárho-
gyan tekintünk a dolgot valamelyest
mégis csak feszélyező tud lenni, mint
általában az egész világon, annak
minden helyzetében, ahol a létszám-
hierarchiában a főnök a legfiatalabb.

Glattfelder Gyula sokárnyalatu
egyéniségének azonban mindig meg-
volt annak a titokzatos varázsa, hogy
ez a helyzetet természetesnek talál-
ják. Vele szemben ne mivolt hízogó,
bizonyos állásokban szinte muszájból
kijáró, frázis a „bölcsesség”, amely
hozzásegítette, hogy az éire jutva,
odavalónak is tartsa mindenki.

Első szegedi látogatásakor a tisz-
teigek között volt Várhelyi Jó-
zsef belvárosi apátplébános is, Krisz-
tus kivételesen jeles földi szolgálja, a
régidők függetlenségi érzelmű pap-
ja, aki bájos szeretetreméltósággal je-
gyezte meg a bemutatkozás során.

— Méltóságos uram, én kötelessé-
gemnek tartom kijelenteni, hogy ezen-
tul sem engedek a negyvennyolcából.

— Soba a legkisebb kísérletet sem
fogja tapasztalni, hogy ettől eltérít-
sem. — felelte a püspök. Tiszteletben
tartom mindenki meggyőződését.

Már ifjú pap kora óta biztos volt
minden lépésében, cselekedetében, a
legkiválóbb szervező erő, aki nagyra-
becsülte az ősszinté szót s lélekbeli tu-
dott derülni az igazi kedély megvil-
vánulásán. Megható szeretettel ra-
gaszkodott a Várhelvit követő Be-
zdán József belvárosi plébánoshoz,
akinek ritka egyénisége maga volt a
megtestesült magyar zamatosság, ere-
detiség. A legfárasztóbb kedély is fei-
oldódott az ő társaságában, kifeje-
zeinek színe, csillogása szájról-szájra
járt.

Nagyon jól érezte magát Makón,
nélkül nem történetelt ott semmi, a
vármegye is valószínűleg a tenverén
hordozta, azért volt tőle nagy áldozat,
hogy Glattfelder püspök határozott ki-
vételére pályázott a szegedi stal-
lumba.

— Olyan vagyok én, mondta, ami-
kor sehogyan se tudott kitérni fő-
pásztorra akarata elől, mint az elhi-
zott mangalica, akif a fülénél fogva
kell kihurcolni az olból. Ezt csinálja
most velem a püspök ur hát elme-
gvek Szegedre Makón levegőm volt,
szabad természet vett körül akármir-
re néztem, de mit látok a világhól
Szegeden, ha kitérek az ablakomon?
Bepiszkított tvukketreketek.

Rövid szegedi élete alatt valóság-
gal ő volt Glattfelder püspök jóked-
ve derítője. Hálásabb közönsége nem
is akadhatott a sokak során. Néha az
aulából keresték fel.

— Plébános ur, atyánk avomott
kedélyű. Nem mondja meg, hogy mi
bántja, de rossz ezt nézni is. Ugyan,
a jó Isten áldja meg, áldozza fel ma-
gát valamennyiünkért, keressen vala-
mi ürítet, hogy elébe kerülhessen.

— No no...
A püspök kiadta a parancsot, hogy
ma ne zavarja senki, nihenésre várjuk,
a telefon sem érdekl, azért máris
árvatvaan bevonítottak hozzá.

— A Bezdán plébános ur...
Hogy felvillant egyszerre a tekin-
tete.

— Hol van? Miért várják?
Aznapi délután már madarat lehe-
tett vele fogatni, még mindig mosoly-
gós volt az arca.

— Az a Bezdán, az a Bezdán... —
csóválta a fejét, immár egyébről be-
szélve.

Miket mondhatott neki! Mert hogy
a püspök kacagása kihallatszott a szo-
bájából is.

Egy püspöknek sok olyan keserű-
sége támadhat, amit a laikus közön-
ség nem ért meg. Kettőt árulok el
Glattfelder Gyula életéből. Az egyik
abból az időből való, amikor először
indul egyházmegyéjében béráló kör-
utrá. Valamelyik plébános, várva a
megtiszteltetést jelentő vendégre,
diszkrétan érdeklődött Temesvárról.

— Mi a püspök ur kedvence étel?
Hamar megjött a válasz.

— Legjobban a malacpapriskást sze-
reti.

Nosza hát, volt-e szezonja, vagy
sem, hathetes malac után vergődött
az egész falu, hogy ne hiányozzék a
lakomáról. A figyelem hatása szem-
mel látható volt, másnap újabb falu
következett, a bérálás után ebéd s a
menü attrakciója a malacpapriskás.

Három faluban még csak megetté
a püspök a kétségen kívül fejedelmi
falatokat, hanem mikor a negyedik-
ben is azzal kedveskedtek neki, elhá-
ritólag emelte fel a kezét.

A törvényszék teljes ülése elbucsúztatta a nyugalomba vonuló Paraszka Gyula elnököt

(A Délmagyarország munkatár-
sától) A szegedi törvényszék kedden
délben teljes ülést tartott. Az ülés
egyetlen tárgya a nyugalomba vo-
nuló Paraszka Gyula elnök
bucsúztatása volt.

Az elnöklő Paraszka Gyula be-
jelentette, hogy július 11-én betöl-
tötte azt az életkort, amelyet a tör-
vény a szolgálati idő felső határául
előír, ezért nyugdíjazását kérte az
igazságügyminisztériótól. A miniszter
honorálta kérését és őt augusztus
31-ik napjával véglegesen nyuga-
lomba helyezte.

Dr. Nagymihály Sándor tör-
vényszéki jegyző felolvasta a mi-
niszter felmentő okiratát, majd dr.
Putnok Miklós törvényszéki ta-
nácselnök emelkedett szólásra. Üd-
vözölte a teljes ülést megjelent
vendégeket, az ügyészség és a já-
rásbírók jelenlévő képviselőit,
majd elbucsúztatta a távozó hiva-
talfőnököt. Méltatta érdemeit és ki-
jelentette, hogy a törvényszék bírói
és fogalmazói karának mindenegyes
tagját a szomorúság őszinte érzése
fogja el, hogy szeretett elnökétől el-
 kell bucsúznia. Nemcsak a törvény-
szék ítélő bírói, fogalmazói és ke-
zelői személyzete nevében, hanem
a törvényszéki elnök felügyelete
alatt álló járásbírók bírái, fogal-
mazói és kezelő személyzete nevé-
ben is nyugodt lelkiismerettel ál-
líthatom — mondotta a szónok —,
hogy a távozó elnök iránt táplált
érzéseket állandóan meg fogjuk
őrizni és tovább fogjuk táplálni
lelkünkben a jövőben is.

Az éljenzéssel és nagy tapssal fo-
gadott beszéd után dr. Balázs
Sándor főügyész helyettes, a szegedi
ügyészség vezetője intézett beszédet
a távozó Paraszka Gyulához. Rá-

— Ne haragudjanak, de nem gró-
zom. Elepedek egy falatnyi szárnya-
sért.

A bérálkozásra váró többi falu
plébánosát aztán sietve értesítették,
(volt még hátra vagy tíz).

— Ne adjatok malacpapriskást a
püspöknek, mert sose látjátok többet.
Az X-j plébános, aki külön york-
shirei fajtát hajszolt fel, erre nagyon
elszomorodott.

— Így higgyen az ember az aulá-
nak. Ott azt a bizalmas értesülést
szereztem, hogy a malacot kedveli a
legjobban.

A másik „keserűségét” ő magy
mondta el egyszer egy bizalmasának.

— A kispapok ideáljai nem a püs-
pöksüveges atyák, hanem a kanono-
kok, róluk szárnyalnak az anekdoták,
a legendák is. Olyan jó dolga van,
mintnem a hercegprimásnak, hanem a
kanonoknak. Annak megvan a maga
hatásköre, kötelessége, elintézi, aztán
független ur. A felelősség, a gond, a
püspöké. En is rajongva néztem ezé-
re az írgyelni való emberekre s el-
képzeltem, milyen boldogság lesz, ha
a jó Isten kegyelme oda juttat, hogy
valamelyik egyházmegyében én le-
szek a lector, vagy a custos. Aztán
itt vagyok ni, már sosem teljesülhet
a vágyam, hogy a kanonoki sorban
asszisztáljak a püspökömnek.

Hát nyilván ugy látta a felettünk
levő hatalom, hogy emez az olda-
lon van nagyobb szükség alázatos al-
kötő fia munkájára.

mutatott, hogy Paraszka Gyula
elnöki vezetése alatt a törvényszék
és az ügyészség között az összhang
mindenkor teljes volt, ami nemcsak
az együttműködést tette kelleme-
sem, hanem biztosította azt is, hogy az
ügyészség a mai gondterhelt mun-
káját nyugodtan végezhesse. Köszö-
netet mondott ezért a távozó elnök-
nek és biztosította róla, hogy az
ügyészség tisztikarának őszinte
nagyrabecsülése kíséri további ut-
ján.

Paraszka Gyula megillető-
dött hangon mondott köszönetet az
elhangozott szavakra, majd a bírói
állás magaslosságát méltatva kije-
lentette, hogy mindig olyan szel-
lemben igyekezett a bírói tisztet
gyakorolni, hogy a bírói független-
ség, amely egyike a legfontosabb
állami érdekeknek és a magyar al-
kotmány eddig legerősebb biztosí-
téka, sohase szenvedjen csorbát.
Végül köszönetet mondott munka-
társainak és kijelentette, hogy fájo
szívvél válik el tőlük, hiszen tíz-
éves törvényszéki elnöki és ezt
megelőző járásbírói elnöki mű-
ködése alatt nagyon szívéhez nót-
lek valamennyien.

A teljes ülés a távozó elnök ki-
tetésével ért véget.

A
Délmagyarország

A
JÖVŐT ÉPÍTI